

Projekt z dnia 27 lipca 2010 r.

USTAWA

z dnia 2010 r.

o kredycie konsumenckim¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) zasady i tryb zawierania umów o kredyt konsumencki;
- 2) obowiązki kredytodawcy i pośrednika kredytowego w zakresie informacji udzielanych przed zawarciem umowy o kredyt konsumencki oraz obowiązki konsumenta, kredytodawcy i pośrednika kredytowego w związku z zawartą umową o kredyt konsumencki;
- 3) obowiązki kredytodawcy i pośrednika kredytowego w zakresie informacji udzielanych przed zawarciem umowy o kredyt zabezpieczony hipoteką oraz obowiązki w zakresie informacji zawartych w umowie o kredyt zabezpieczony hipoteką;
- 4) skutki uchybienia obowiązkom kredytodawcy.

Art. 2. Ustawę stosuje się także do umów o kredyt konsumencki, który spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia swojemu członkowi.

Art. 3. 1. Przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255 550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi.

2. Za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności:

- 1) umowę pożyczki;
- 2) umowę kredytu w rozumieniu przepisów prawa bankowego;
- 3) umowę o odroczeniu konsumentowi terminu spełnienia świadczenia pieniężnego, jeżeli konsument zobowiązany jest do poniesienia jakichkolwiek kosztów związanych z odroczeniem spełnienia świadczenia;
- 4) umowę o kredyt, w której kredytodawca zaciąga zobowiązanie wobec osoby trzeciej, a konsument zobowiązuje się do zwrotu kredytodawcy spełnionego świadczenia;
- 5) umowę o kredyt odnawialny.

3. Za umowę o kredyt konsumencki nie uważa się umów dotyczących odroczenia terminu spełnienia świadczenia niepieniężnego, którego przedmiotem jest stałe lub

sukcesywne świadczenie usług lub dostaw towarów tego samego rodzaju, jeżeli konsument zobowiązany jest do zapłaty za spełnione świadczenie lub dostawę towaru w ustalonych odstępach czasu w trakcie obowiązywania umowy.

Art. 4. 1. Ustawy nie stosuje się do umów:

- 1) w których konsument nie jest zobowiązany do zapłaty oprocentowania oraz innych kosztów związanych z udzieleniem lub spłatą kredytu konsumenckiego;
- 2) leasingu, jeżeli umowa nie przewiduje obowiązku przeniesienia własności przedmiotu umowy na konsumenta, z zastrzeżeniem ust. 4;
- 3) zawieranych z podmiotami, o których mowa w art. 3 pkt 32 i 33 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z późn. zm.²⁾);
- 4) o kredyt, będących wynikiem ugody sądowej lub ugody, która jest wynikiem postępowania mediacyjnego;
- 5) o kredyt udzielany wyłącznie pracownikom zatrudnionym u danego pracodawcy w ramach działalności dodatkowej, w której pracownik nie jest zobowiązany do zapłaty oprocentowania lub zobowiązany jest do zapłaty rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania niższej od powszechnie stosowanych na rynku;
- 6) o kredyt udzielany na mocy przepisów szczególnych:
 - a) z zastosowaniem niższych stóp oprocentowania niż powszechnie stosowane na rynku lub
 - b) jeżeli konsument nie jest zobowiązany do zapłaty oprocentowania lub z zastosowaniem innych warunków, które są korzystniejsze dla konsumenta niż powszechnie stosowane na rynku oraz stóp oprocentowania nie wyższych niż powszechnie stosowane na rynku.

2. W zakresie:

- 1) umów o kredyt zabezpieczony hipoteką stosuje się art. 22, 23, 29, 35 i 46;
- 2) umów o kredyt w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym konsumenta, który jest spłacany przez konsumenta w terminie do jednego miesiąca stosuje się art. 17 ust. 4;
- 3) umów o kredyt w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym konsumenta, który jest spłacany przez konsumenta w terminie do trzech miesięcy lub na żądanie stosuje się art. 7 ust. 1 pkt 1 i 2, art. 8 - 10, art. 17 ust. 2 i 3, art. 19, 20, 25, 28, 29, art. 30 ust. 2, art. 31, 32, 38, 40, 44, 45 i art. 57;
- 4) przekroczenia środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym stosuje się art. 34 i 39;
- 5) umów przewidujących odroczenie płatności lub zmianę sposobu spłaty w przypadku gdy konsument zalega już ze spłatą zadłużenia wynikającego z umowy o kredyt, o ile postanowienia tej umowy nie są dla konsumenta mniej korzystne od postanowień zawartych w umowie, do której odnosi się umowa przewidująca odroczenie płatności lub sposobu spłaty - stosuje się art. 7, 8, 10, art. 14, 18, 19, 21, 25, 28, 29, art. 30 ust. 1 pkt 1 - 8, 11, 16 i 17, art. 33 ust. 2, art. 33, 34, 36, 39, 42, 43 i rozdział 4;
- 6) umów określonych w pkt 5, będących umowami o kredyt w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym konsumenta, który jest spłacany przez konsumenta w terminie do trzech miesięcy lub na żądanie - stosuje się art. 7 ust. 1 pkt 1 i 2, art. 8 - 10, art. 17 ust. 2 i 3, art. 19, 20, 25, 28, 29, art. 30 ust. 2, art. 31, 32, 38, 40, 44, 45 i art. 57.

3. Do umów o kredyt konsumencki nie stosuje się przepisów rozdziału I działu IV tytułu XI księgi trzeciej ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.³⁾).
4. Ustawę stosuje się do umów, które uzależniają przeniesienie własności przedmiotu umowy od żądania kredytodawcy zawartego w umowie.

Art. 5. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) konsument - konsument w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny;
- 2) kredytodawca - przedsiębiorca w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny, który w zakresie swojej działalności gospodarczej lub zawodowej, udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi kredytu;
- 3) pośrednik kredytowy - przedsiębiorca w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny, inny niż kredytodawca, który w zakresie swojej działalności gospodarczej lub zawodowej uzyskuje korzyści majątkowe, w szczególności wynagrodzenie od konsumenta, dokonując czynności faktycznych lub prawnych związanych z przygotowaniem, oferowaniem lub zawieraniem umowy o kredyt;
- 4) kredyt w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym - umowa o kredyt, który kredytodawca udostępnia konsumentowi umożliwiając dysponowanie środkami pieniężnymi w wysokości przekraczającej środki pieniężne zgromadzone na rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym konsumenta;
- 5) przekroczenie - każde, inne niż kredyt w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym, akceptowane przez kredytodawcę przekroczenie kwoty środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym lub kwoty udzielonego kredytu w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym;
- 6) całkowity koszt kredytu - wszelkie koszty, które konsument zobowiązany jest ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności:
 - a) odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane kredytodawcy oraz
 - b) koszty usług dodatkowych w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu- z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta;
- 7) całkowita kwota kredytu - suma wszystkich środków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi;
- 8) całkowita kwota do zapłaty przez konsumenta - suma całkowitego kosztu kredytu i całkowitej kwoty kredytu;
- 9) stopa referencyjna - stopa oprocentowania służąca za podstawę ustalenia oprocentowania kredytu odnosząca się do minimalnego oprocentowania podstawowych operacji otwartego rynku prowadzonych przez Narodowy Bank Polski, ogłaszanej przez Radę Polityki Pieniężnej w Dzienniku Urzędowym Narodowego Banku Polskiego;
- 10) stopa oprocentowania kredytu - stopa oprocentowania wyrażona jako stałe lub zmienne oprocentowanie stosowane do całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym;
- 11) stała stopa oprocentowania kredytu - stopa oprocentowania określona wyłącznie w umowie o kredyt, przy wykorzystaniu określonej stałej wartości procentowej wyrażonej na cały czas obowiązywania umowy lub w danych okresach obowiązywania umowy;

- 12) rzeczywista roczna stopa oprocentowania - całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, wyrażony jako wartość procentowa całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym;
- 13) umowa o kredyt konsumencki zawierana na odległość - umowa o kredyt konsumencki zawierana z konsumentem bez jednoczesnej obecności obu stron, przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość, o której mowa w ustawie z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz. U. Nr 22, poz. 271, z późn. zm.⁴⁾);
- 14) umowa o kredyt wiązany - umowa o kredyt, z którego jest wyłącznie finansowane nabycie towaru lub usługi na podstawie innej umowy, a obie te umowy są ze sobą powiązane, zgodnie z którymi:
 - a) sprzedawca lub usługodawca udziela kredytu konsumentowi na nabycie towaru lub usługi od tego sprzedawcy lub usługodawcy, albo
 - b) nabycie towaru lub usługi jest finansowane przez kredytodawcę, który współpracuje ze sprzedawcą lub usługodawcą w związku z przygotowaniem lub zawarciem umowy o kredyt, albo
 - c) nabycie towaru lub usługi jest finansowane przez kredytodawcę, a towar lub usługa są szczegółowo określone w umowie o kredyt;
- 15) bazy danych - instytucje, o których mowa w art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.⁵⁾), oraz biura informacji gospodarczej, o których mowa w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. Nr 81, poz. 530);
- 16) ocena ryzyka kredytowego - ocena zdolności konsumenta do spłaty zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami, w terminach określonych w umowie o kredyt konsumencki, dokonywana przez kredytodawcę;
- 17) trwałe nośniki - materiał lub urządzenie służące do przechowywania i odczytywania, przez czas niezbędny, informacji przekazanych konsumentowi, w związku z umową o kredyt, pozwalający na odtworzenie tych informacji w postaci i formie, w jakiej zostały sporządzone lub przekazane.

Art. 6. Wartość kwoty kredytu konsumenckiego udzielanego w walucie innej niż waluta polska, stanowi równowartość kwoty kredytu wyrażonej w walucie polskiej ustaloną przy zastosowaniu średniego kursu tej waluty ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia kwartału poprzedzającego dzień zawarcia umowy.

Rozdział 2

Obowiązki kredytodawcy i pośrednika kredytowego przed zawarciem umowy o kredyt

Art. 7. 1. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy w reklamach dotyczących kredytu konsumenckiego zawierających dane dotyczące kosztu kredytu konsumenckiego podaje konsumentowi w sposób jednoznaczny, zrozumiały i widoczny:

- 1) stopę oprocentowania kredytu wraz z wyodrębnieniem opłat uwzględnianych w całkowitym koszcie kredytu;
- 2) całkowitą kwotę kredytu;
- 3) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania.

2. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy, w przypadkach określonych w ust. 1, dodatkowo podaje konsumentowi:

- 1) czas obowiązywania umowy;
- 2) całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta oraz wysokość rat;
- 3) cenę towaru lub usługi oraz kwotę wszystkich zaliczek w przypadku umowy o kredyt przewidującej odroczenie płatności.

3. Jeżeli do zawarcia umowy o kredyt konsumencki, na warunkach określonych w reklamie, niezbędne jest zawarcie umowy dodatkowej, w szczególności umowy ubezpieczenia, a kosztu takiej umowy nie można z góry określić, kredytodawca lub pośrednik kredytowy podaje konsumentowi w sposób jednoznaczny, zrozumiały i widoczny informację o tym obowiązku wraz z rzeczywistą roczną stopą oprocentowania.

4. Pośrednik kredytowy w reklamach dotyczących kredytu konsumenckiego zawierających dane dotyczące kosztu kredytu konsumenckiego podaje konsumentowi w sposób jednoznaczny, zrozumiały i widoczny:

- 1) zakres umocowania do dokonywania czynności faktycznych lub prawnych;
- 2) informację, czy pośrednik kredytowy współpracuje z kredytodawcami.

5. W przypadku gdy pośrednik kredytowy współpracuje z kredytodawcami należy przekazać konsumentowi informację o nazwach kredytodawców, z którymi pośrednik ten współpracuje.

Art. 8. 1. Informacje, o których mowa w art. 7, kredytodawca lub pośrednik kredytowy podaje na podstawie reprezentatywnego przykładu.

2. Przy określaniu reprezentatywnego przykładu należy określić warunki umowy o kredyt konsumencki przedstawione w sposób umożliwiający konsumentowi porównanie ofert przed zawarciem umowy o kredyt ze szczególnym uwzględnieniem częstotliwości występowania na rynku umów danego rodzaju.

Art. 9. 1. Kredytodawca przed zawarciem umowy o kredyt konsumencki zobowiązany jest do dokonania oceny ryzyka kredytowego konsumenta.

2. Ocena ryzyka kredytowego dokonywana jest na podstawie informacji uzyskanych od konsumenta lub na podstawie informacji zawartych w bazie danych lub zbiorze danych kredytodawcy.

3. Konsument zobowiązany jest do przedstawienia, na żądanie kredytodawcy, dokumentów i informacji niezbędnych do dokonania oceny ryzyka kredytowego.

4. Jeżeli kredytodawcą jest bank, ocena ryzyka kredytowego dokonywana jest zgodnie ust. 1 - 3 przy uwzględnieniu art. 70 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe.

Art. 10. Jeżeli kredytodawca odmówi konsumentowi udzielenia kredytu konsumenckiego na podstawie informacji zawartych w bazie danych lub zbiorze danych kredytodawcy, kredytodawca niezwłocznie przekazuje konsumentowi bezpłatną informację o wynikach tego sprawdzenia oraz wskazuje bazę danych, w której tego sprawdzenia dokonano.

Art. 11. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy zobowiązany jest przed zawarciem umowy o kredyt konsumencki udzielić konsumentowi wyjaśnień dotyczących treści informacji przekazanych przed zawarciem umowy oraz postanowień zawartych w umowie w

sposób umożliwiający konsumentowi podjęcie decyzji dotyczącej umowy o kredyt konsumencki.

Art. 12. Konsument ma prawo do otrzymania, na wniosek, bezpłatnego projektu umowy o kredyt konsumencki, jeżeli w ocenie kredytodawcy lub pośrednika kredytowego, spełnia on warunki do udzielenia mu kredytu konsumenckiego przez tego kredytodawcę lub pośrednika kredytowego. Projekt umowy powinien zawierać dane konsumenta oraz wszystkie warunki, na których kredyt mógłby zostać udzielony.

Art. 13. 1. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy przed zawarciem umowy o kredyt konsumencki zobowiązany jest podać konsumentowi na trwałym nośniku:

- 1) imię, nazwisko (nazwę) i adres (siedzibę) kredytodawcy i pośrednika kredytowego;
- 2) rodzaj kredytu;
- 3) czas obowiązywania umowy;
- 4) stopę oprocentowania kredytu oraz warunki jej zmiany z podaniem indeksu lub stopy referencyjnej mającej zastosowanie do pierwotnej stopy oprocentowania kredytu; jeżeli umowa o kredyt konsumencki przewiduje różne stopy oprocentowania, informacje te podaje się dla wszystkich stosowanych stóp procentowych w danym okresie obowiązywania umowy;
- 5) całkowitą kwotę kredytu;
- 6) terminy i sposób wypłaty kredytu;
- 7) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta;
- 8) zasady i terminy spłaty kredytu, w szczególności kolejności zaliczania rat kredytu konsumenckiego na poczet należności kredytodawcy;
- 9) informację dotyczącą obowiązku zawarcia umowy dodatkowej, w szczególności umowy ubezpieczenia;
- 10) informację o innych kosztach, które konsument zobowiązany jest ponieść w związku z umową o kredyt konsumencki w szczególności odsetkach, opłatach, prowizjach, marżach oraz kosztach usług dodatkowych, jeżeli są znane kredytodawcy, oraz warunki na jakich koszty te mogą ulec zmianie;
- 11) informację o opłatach notarialnych, o ile wystąpią;
- 12) informację o stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, warunki jej zmiany oraz inne opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu;
- 13) informację o skutkach braku płatności;
- 14) informację o wymaganych zabezpieczeniach kredytu konsumenckiego;
- 15) informację o prawie konsumenta do odstąpienia od umowy;
- 16) informację o prawie konsumenta do spłaty kredytu przed terminem;
- 17) informację o prawie kredytodawcy do zastrzeżenia w umowie prowizji za spłatę kredytu przed terminem oraz zasady jej ustalania;
- 18) informację o prawie konsumenta do otrzymania bezpłatnej informacji dotyczącej sprawdzenia w bazie danych;
- 19) informację o prawie konsumenta do otrzymania bezpłatnego projektu umowy, na warunkach określonych w art. 12;
- 20) informację o terminie, w którym kredytodawca lub pośrednik kredytowy jest związany informacjami, które przekazał konsumentowi.

2. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy przed zawarciem umowy o kredyt wiązany lub w formie odroczonej płatności zobowiązany jest podać konsumentowi na trwałym nośniku dane, o których mowa w ust. 1, oraz opis i cenę towaru lub usługi.

Art. 14. 1. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy przekazuje konsumentowi dane, o których mowa w art. 13, na formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego, którego wzór określa załącznik nr 1 do ustawy.

2. Obowiązku, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się do dostawców towarów i usług, którzy działają w charakterze pośredników kredytowych w ramach działalności pomocniczej.

Art. 15. 1. W przypadku umowy o kredyt konsumencki zawieranej na wniosek konsumenta na odległość, jeżeli środek porozumiewania się na odległość nie pozwala na przekazanie danych zgodnie z art. 13, kredytodawca lub pośrednik kredytowy przekazuje konsumentowi te dane niezwłocznie po zawarciu umowy o kredyt konsumencki na formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego.

2. W przypadku przekazywania konsumentowi informacji w formie głosowych komunikatów telefonicznych, kredytodawca lub pośrednik kredytowy zobowiązany jest przekazać konsumentowi co najmniej:

- 1) dane określone w art. 13 ust. 1 pkt 3 - 6 i 8;
- 2) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania w formie reprezentatywnego przykładu;
- 3) całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta;
- 4) opis i cenę towaru lub usługi w odniesieniu do umów o kredyt wiązany lub w formie odroczonej płatności.

Art. 16. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy może przekazać konsumentowi przed zawarciem umowy o kredyt, na trwałym nośniku, dodatkowo dane inne niż określone w art. 13, łącznie z właściwym formularzem informacyjnym.

Art. 17. 1. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy przed zawarciem umowy o kredyt w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym zobowiązany jest, z zastrzeżeniem ust. 2 - 4, podać konsumentowi, na trwałym nośniku dane, o których mowa w art. 13 ust. 1.

2. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy przed zawarciem umowy o kredyt w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym, który jest spłacany przez konsumenta w terminie do trzech miesięcy zobowiązany jest podać konsumentowi, na trwałym nośniku:

- 1) dane określone w art. 13 ust. 1 pkt 1 - 5, 12, 18 i 20;
- 2) informację o warunkach i sposobie rozwiązania umowy o kredyt;
- 3) informację o opłatach stosowanych w czasie obowiązywania umowy oraz warunki ich zmiany.

3. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy przed zawarciem umowy o kredyt w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym, który jest spłacany przez konsumenta na żądanie zobowiązany jest podać konsumentowi, na trwałym nośniku dane, o których mowa w ust. 2, oraz informację o możliwości żądania w dowolnym momencie spłaty pełnej kwoty kredytu przez konsumenta.

4. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy przed zawarciem umowy o kredyt w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym, który jest spłacany przez konsumenta w terminie do jednego miesiąca zobowiązany jest podać konsumentowi, na trwałym nośniku:

- 1) dane określone w art. 13 ust. 1 pkt 4 i 5;
- 2) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania przedstawioną w formie reprezentatywnego przykładu wraz z założeniami przyjętymi do jej obliczenia;
- 3) informację o możliwości żądania w dowolnym momencie spłaty pełnej kwoty kredytu przez konsumenta;
- 4) informację o opłatach stosowanych w czasie obowiązywania umowy oraz warunki ich zmiany.

Art. 18. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy przed zawarciem umowy o kredyt przewidującej odroczenie płatności lub zmianę sposobu spłaty w przypadku gdy konsument zalega już ze spłatą zadłużenia wynikającego z umowy o kredyt zobowiązany jest podać konsumentowi, na trwałym nośniku:

- 1) dane określone w art. 13 ust. 1 pkt 1 - 5, 8, 12, 16 - 18 i 20;
- 2) informację o warunkach i sposobie rozwiązania umowy o kredyt;
- 3) informację o opłatach stosowanych w czasie obowiązywania umowy oraz warunki ich zmiany;
- 4) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania przedstawioną w formie reprezentatywnego przykładu wraz z założeniami przyjętymi do jej obliczenia.

Art. 19. 1. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy może przekazać konsumentowi dane, o których mowa w art. 17 ust. 2 - 4 i art. 18, na formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym, którego wzór określa załącznik nr 2 do ustawy.

2. Obowiązku, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się do dostawców towarów i usług, którzy działają w charakterze pośredników kredytowych w ramach działalności pomocniczej.

Art. 20. 1. W przypadku umowy o kredyt w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym zawieranej na wniosek konsumenta na odległość, jeżeli środek porozumiewania się na odległość nie pozwala na przekazanie danych zgodnie z art. 17 ust. 2 - 4 i art. 19, kredytodawca lub pośrednik kredytowy dostarcza konsumentowi niezwłocznie po zawarciu umowy o kredyt co najmniej:

- 1) dane określone w art. 30 ust. 1 pkt 1 - 3, 5, 6 i 15;
- 2) informację o możliwości żądania w dowolnym momencie spłaty pełnej kwoty kredytu przez konsumenta;
- 3) informację o opłatach stosowanych od chwili zawarcia umowy oraz warunkach ich zmiany.

2. Jeżeli informacja przekazywana jest konsumentowi w formie głosowych komunikatów telefonicznych, a konsument wnosi o niezwłoczne udostępnienie kredytu w rachunku oszczędnościowo - rozliczeniowym, kredytodawca lub pośrednik kredytowy zobowiązany jest przekazać konsumentowi co najmniej:

- 1) dane określone w art. 13 ust. 1 pkt 4 i 5;
- 2) informację o możliwości żądania w dowolnym momencie spłaty pełnej kwoty kredytu przez konsumenta;
- 3) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania przedstawioną w formie reprezentatywnego przykładu wraz z założeniami przyjętymi do jej obliczenia;
- 4) informację o opłatach stosowanych w czasie obowiązywania umowy oraz warunki ich zmiany.

Art. 21. 1. W przypadku umowy o kredyt przewidującej odroczenie płatności lub zmianę sposobu spłaty gdy konsument zalega już ze spłatą zadłużenia wynikającego z umowy o kredyt, zawieranej na wniosek konsumenta na odległość, jeżeli środek porozumiewania się na odległość nie pozwala na przekazanie danych zgodnie z art. 18 i 19, kredytodawca lub pośrednik kredytowy dostarcza konsumentowi niezwłocznie po zawarciu umowy o kredyt dane, o których mowa w art. 30 ust. 1 pkt 1 - 8, 11, 16 i 17.

2. Jeżeli informacja przekazywana jest konsumentowi w formie głosowych komunikatów telefonicznych dotyczących umowy o odroczenie płatności lub zmianę sposobu spłaty, a konsument zalega już ze spłatą zadłużenia wynikającego z umowy o kredyt kredytodawca lub pośrednik kredytowy jest zobowiązany przekazać konsumentowi co najmniej:

- 1) dane określone w art. 13 ust. 1 pkt 3 - 5;
- 2) informację o możliwości żądania w dowolnym momencie spłaty pełnej kwoty kredytu przez konsumenta;
- 3) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania przedstawioną w formie reprezentatywnego przykładu wraz z założeniami przyjętymi do jej obliczenia;
- 4) informację o opłatach stosowanych w czasie obowiązywania umowy oraz warunki ich zmiany.

Art. 22. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy przed zawarciem umowy o kredyt zabezpieczony hipoteką zobowiązany jest podać konsumentowi, na trwałym nośniku:

- 1) imię, nazwisko (nazwę) i adres (siedzibę) kredytodawcy i pośrednika kredytowego;
- 2) rodzaj kredytu;
- 3) czas obowiązywania umowy;
- 4) stopę oprocentowania kredytu, zasady jej ustalania oraz warunki jej zmiany z podaniem indeksu lub stopy referencyjnej mającej zastosowanie do pierwotnej stopy oprocentowania kredytu; jeżeli umowa przewiduje różne stopy oprocentowania, informacje te podaje się dla wszystkich stosowanych stóp procentowych w danym okresie obowiązywania umowy;
- 5) całkowitą kwotę kredytu; w przypadku kredytów indeksowanych w walucie innej niż waluta polska należy wskazać kwotę kredytu w tej walucie obliczoną na dzień udzielenia informacji;
- 6) sposób i terminy wypłaty kredytu, a w przypadku kredytów indeksowanych w walucie innej niż waluta polska informację, na jakich zasadach następuje przeliczenie wypłaconej kwoty kredytu;
- 7) informację, że zmiana kursu waluty oraz stopy oprocentowania będzie miała wpływ na całkowitą kwotę kredytu oraz wysokość rat kapitałowo-odsetkowych;
- 8) informację o warunkach przeliczenia całkowitej kwoty kredytu na inną walutę;
- 9) informację o zasadach ustalania wysokości spreadu walutowego oraz sposobie informowania konsumenta przez bank o jego wysokości w czasie obowiązywania umowy;
- 10) informację o wpływie spreadu walutowego na wysokość kredytu oraz wysokość rat kapitałowo-odsetkowych;
- 11) informację o wymaganym wkładzie własnym;
- 12) informację o możliwości i zasadach na jakich kredytodawca udziela karencji w spłacie kredytu;
- 13) informację dotyczącą obowiązku zawarcia umowy dodatkowej, w szczególności umowy ubezpieczenia;

- 14) zasady i terminy spłaty kredytu, w szczególności kolejności zaliczania rat na poczet należności kredytodawcy;
- 15) całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta;
- 16) informację o wymaganych zabezpieczeniach kredytu;
- 17) informację o kosztach, które konsument zobowiązany jest ponieść w związku z umową o kredyt w szczególności odsetkach, opłatach, prowizjach, marżach oraz kosztach usług dodatkowych, jeżeli są znane kredytodawcy, z podziałem na koszty ponoszone przez konsumenta jednorazowo i okresowo oraz warunki na jakich koszty te mogą ulec zmianie;
- 18) informację o stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, warunki jej zmiany oraz ewentualne opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu;
- 19) informację o terminie, sposobie i skutkach odstąpienia od umowy przez konsumenta, jeżeli kredytodawca lub pośrednik kredytowy przewiduje udzielenie konsumentowi takiego prawa;
- 20) informację o prawie konsumenta do spłaty kredytu przed terminem, jeżeli kredytodawca lub pośrednik kredytowy przewiduje udzielenie konsumentowi takiego prawa;
- 21) informację o możliwych kosztach, które poniesie konsument w przypadku spłaty kredytu przed terminem.

Art. 23. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy przekazuje konsumentowi dane, o których mowa w art. 22, na formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu zabezpieczonego hipoteką, którego wzór określa załącznik nr 3 do ustawy.

Art. 24. 1. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy ustala rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta, na podstawie informacji uzyskanych od konsumenta dotyczących co najmniej jednego ze składników preferowanego przez konsumenta kredytu, w szczególności co do czasu obowiązywania umowy o kredyt konsumencki lub całkowitej kwoty kredytu.

2. Jeżeli konsument nie udzielił informacji zgodnie z ust. 1, kredytodawca lub pośrednik kredytowy ustala rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta, na podstawie reprezentatywnego przykładu.

3. Do ustalania reprezentatywnego przykładu przepis art. 8 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 25. 1. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy przy ustalaniu rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania uwzględnia:

- 1) całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, z wyłączeniem opłat z tytułu niewykonania swoich zobowiązań wynikających z umowy o kredyt oraz opłat innych niż cena nabycia towaru lub usługi, które konsument zobowiązany jest ponieść bez względu na sposób finansowania tego nabycia, oraz
- 2) koszty prowadzenia rachunku, z którego realizowane są spłaty, koszty przelewów i wpłat na ten rachunek, oraz inne koszty związane z tymi transakcjami, chyba że otwarcie rachunku nie jest obowiązkowe, a koszty rachunku zostały w sposób jasny, zrozumiały i widoczny podane w umowie o kredyt lub w innej umowie zawartej z konsumentem.

2. Jeżeli z postanowień umowy o kredyt wynika możliwość zmiany stopy oprocentowania kredytu i opłat uwzględnianych przy ustalaniu rzeczywistej rocznej stopy

oprocentowania, których nie można określić w chwili jej ustalenia - rzeczywistą roczną stopę oprocentowania ustala się w oparciu o założenie, że stopa oprocentowania kredytu i opłaty te pozostaną niezmienione przez cały czas obowiązywania umowy o kredyt.

3. Sposób obliczania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania określa załącznik nr 4 do ustawy.

Art. 26. Jeżeli zgodnie z postanowieniami umowy o kredyt, płatności dokonywane przez konsumenta nie są niezwłocznie zaliczane do spłaty całkowitej kwoty kredytu, ale są wykorzystywane do zgromadzenia kapitału przez okresy i na zasadach określonych w umowie o kredyt lub w umowie dodatkowej, informacje udzielane przed zawarciem umowy, o których mowa w art. 13, zawierają jasne i zwięzłe stwierdzenie, że taka umowa o kredyt nie przewiduje gwarancji spłaty całkowitej kwoty kredytu wypłaconej na jej podstawie.

Art. 27. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy zobowiązany jest do udostępniania informacji o wysokości stopy referencyjnej w lokalu służącym do obsługi konsumenta jeżeli zawiera z konsumentem umowę o kredyt, zgodnie z którą wysokość stopy oprocentowania kredytu uzależniona jest od wysokości stopy referencyjnej.

Art. 28. 1. Przed zawarciem umowy o kredyt, pośrednik kredytowy zobowiązany jest przekazać konsumentowi na trwałym nośniku informacje, o których mowa w art. 7 ust. 5, oraz:

- 1) informację o wysokości ewentualnych kosztów za czynności faktyczne lub prawne związane z przygotowaniem, oferowaniem, zawieraniem lub wykonywaniem umowy o kredyt, które pośrednik kredytowy otrzymuje od konsumenta;
 - 2) informację, czy pośrednik kredytowy otrzymuje wynagrodzenie od kredytodawcy.
2. Pośrednik kredytowy zobowiązany jest poinformować kredytodawcę o wysokości ewentualnych opłat pobranych od konsumenta w celu obliczenia przez kredytodawcę rocznej stopy oprocentowania.

Rozdział 3

Umowa o kredyt

Art. 29. 1. Umowa o kredyt konsumencki powinna być zawarta na piśmie, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę.

2. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy jest zobowiązany niezwłocznie doręczyć umowę konsumentowi.

3. Umowa powinna być sformułowana w sposób jednoznaczny i zrozumiały.

Art. 30. 1. Umowa o kredyt konsumencki, z zastrzeżeniem art. 31 - 33, powinna określać co najmniej:

- 1) imię, nazwisko i adres konsumenta oraz imię, nazwisko (nazwę) i adres (siedzibę) kredytodawcy i pośrednika kredytowego;
- 2) rodzaj kredytu;

- 3) czas obowiązywania umowy;
- 4) całkowitą kwotę kredytu;
- 5) terminy i sposób wypłaty kredytu;
- 6) stopę oprocentowania kredytu oraz warunki jej zmiany z podaniem indeksu lub stopy referencyjnej mającej zastosowanie do pierwotnej stopy oprocentowania kredytu; jeżeli umowa o kredyt konsumencki przewiduje różne stopy oprocentowania, informacje te podaje się dla wszystkich stosowanych stóp procentowych w danym okresie obowiązywania umowy;
- 7) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta ustaloną w dniu zawarcia umowy o kredyt konsumencki wraz z podaniem wszystkich założeń przyjętych do jej obliczenia;
- 8) zasady i terminy spłaty kredytu, w szczególności kolejności zaliczania rat kredytu konsumentckiego na poczet należności kredytodawcy, w tym informację o prawie, o którym mowa w art. 37 ust. 1;
- 9) zestawienie zawierające terminy i zasady płatności odsetek oraz wszelkich innych kosztów kredytu, w przypadku gdy kredytodawca lub pośrednik kredytowy udziela karencji w spłacie kredytu;
- 10) informację o innych kosztach, które konsument zobowiązany jest ponieść w związku z umową o kredyt konsumencki w szczególności odsetkach, opłatach, prowizjach, marżach oraz kosztach usług dodatkowych, jeżeli są znane kredytodawcy, oraz warunki na jakich koszty te mogą ulec zmianie;
- 11) roczną stopę oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, warunki jej zmiany oraz ewentualne opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu;
- 12) skutki braku płatności;
- 13) informację o opłatach notarialnych, o ile wystąpią;
- 14) sposób zabezpieczenia i ubezpieczenia spłaty kredytu, jeżeli umowa je przewiduje;
- 15) termin, sposób i skutki odstąpienia konsumenta od umowy, obowiązek zwrotu przez konsumenta udostępnionego przez kredytodawcę kredytu oraz odsetek zgodnie z rozdziałem 5, a także kwotę odsetek należnych w stosunku dziennym;
- 16) prawo konsumenta do spłaty kredytu przed terminem;
- 17) informację o prawie kredytodawcy do zastrzeżenia w umowie prowizji za dokonanie spłaty kredytu przed terminem i zasady ustalenia wysokości tej prowizji;
- 18) informację o prawie, o którym mowa w art. 59 ust. 1;
- 19) warunki wypowiedzenia umowy;
- 20) informację o możliwości korzystania z pozasądowego rozstrzygnięcia sporów oraz zasadach dostępu do tej procedury, jeżeli takie prawo przysługuje konsumentowi;
- 21) wskazanie organu nadzoru właściwego w sprawach ochrony konsumentów.

2. Jeżeli zgodnie z postanowieniami umowy o kredyt, płatności dokonywane przez konsumenta nie są niezwłocznie zaliczane do spłaty całkowitej kwoty kredytu, ale są wykorzystywane do zgromadzenia kapitału przez okresy i na zasadach określonych w umowie o kredyt lub w umowie dodatkowej, umowa powinna zawierać jasne i zwięzłe stwierdzenie, że nie przewiduje gwarancji spłaty całkowitej kwoty kredytu wypłaconej na jej podstawie.

Art. 31. 1. Umowa o kredyt wiązany lub w formie odroczonej płatności, oprócz danych określonych w art. 30, powinna zawierać również:

- 1) opis towaru lub usługi;
- 2) cenę nabycia towaru lub usługi, jeżeli zapłata nastąpiłaby za gotówkę, oraz cenę nabycia przy wykorzystaniu kredytu.

2. Przepisy dotyczące umowy o kredyt wiązany stosuje się odpowiednio do umowy o kredyt konsumencki przeznaczony na nabycie określonego prawa.

Art. 32. Umowa o kredyt konsumencki w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym podlegający spłacie na żądanie lub w terminie do trzech miesięcy powinna zawierać co najmniej:

- 1) dane określone w art. 30 ust. 1 pkt 1 - 3, 5, 6 i 15;
- 2) limit kredytu;
- 3) całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta;
- 4) informację o możliwości żądania w dowolnym momencie spłaty pełnej kwoty kredytu przez konsumenta;
- 5) informację o opłatach stosowanych od chwili zawarcia umowy oraz warunkach ich zmiany.

Art. 33. Umowa o kredyt konsumencki przewidująca odroczenie płatności lub zmianę sposobu spłaty w przypadku gdy konsument zalega już ze spłatą zadłużenia wynikającego z umowy o kredyt powinna zawierać co najmniej:

- 1) dane określone w art. 30 ust. 1 pkt 1 - 8, 11, 16 i 17;
- 2) opis towaru lub usługi;
- 3) cenę nabycia towaru lub usługi, jeżeli zapłata nastąpiłaby za gotówkę, oraz cenę nabycia przy wykorzystaniu kredytu.

Art. 34. Jeżeli zgodnie z umową rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego konsumenta możliwe jest przekroczenie salda na tym rachunku, umowa powinna zawierać co najmniej dane określone w art. 30 ust. 1 pkt 6 oraz informację o opłatach stosowanych od chwili zawarcia umowy oraz warunkach ich zmiany.

Art. 35. 1. Umowa o kredyt zabezpieczony hipoteką powinna zawierać co najmniej dane określone w art. 69 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe oraz:

- 1) określenie opłat oraz innych kosztów związanych z udzieleniem kredytu, w tym opłatę za rozpatrzenie wniosku kredytowego, przygotowanie i zawarcie umowy o kredyt oraz warunki ich zmian;
- 2) całkowity koszt kredytu określony w dniu zawarcia umowy;
- 3) całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta określoną w dniu zawarcia umowy;
- 4) zasady i koszty ustanowienia, zmiany lub wygaśnięcia zabezpieczeń i ubezpieczeń w tym kosztów ubezpieczenia spłaty kredytu;
- 5) prawo konsumenta do spłaty kredytu przed terminem;
- 6) termin, sposób i skutki odstąpienia od umowy przez konsumenta, jeżeli takie prawo konsumentowi przysługuje;
- 7) skutki niedotrzymania warunków umowy, ze szczególnym uwzględnieniem informacji o stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, warunkach jej zmiany oraz ewentualne opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu;
- 8) sposób i warunki ustalania stopy procentowej, na podstawie której obliczana jest wysokość rat kapitałowo-odsetkowych - w przypadku kredytów o zmiennej stopie oprocentowania.

2. W umowach o kredyt zabezpieczony hipoteką indeksowanych w walucie innej niż waluta polska umowa, oprócz danych określonych w ust. 1, powinna dodatkowo zawierać informację o:

- 1) wysokości raty kapitałowo-odsetkowej w walucie innej niż waluta polska;
- 2) zasadach i terminach ustalania kursu wymiany walut, przeliczania na walutę polską kwoty udostępnionego kredytu oraz wysokości rat kapitałowo-odsetkowych.

Art. 36. 1. W przypadku zmiany wysokości stopy oprocentowania w czasie obowiązywania umowy o kredyt konsumencki, konsument przed jej dokonaniem otrzymuje od kredytodawcy na trwałym nośniku informację o tej zmianie.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera szczegółowe określenie stopy oprocentowania, wysokości raty kredytu po dokonaniu zmiany stopy oprocentowania oraz informację o liczbie i częstotliwości płatności rat, o ile ulegają one zmianie.

3. Jeżeli zgodnie z umową, wysokość stopy oprocentowania kredytu uzależniona jest od wysokości stopy referencyjnej, strony mogą w umowie określić inny, niż określony w ust. 1, sposób informowania konsumenta o zmianie wysokości stopy oprocentowania kredytu konsumenckiego.

4. W przypadku zmiany wysokości stopy oprocentowania w czasie obowiązywania umowy o kredyt konsumencki będącej wynikiem zmiany wysokości odsetek, o których mowa w art. 359 § 2¹ Kodeksu cywilnego, konsument otrzymuje od kredytodawcy niezwłocznie na trwałym nośniku informację o tej zmianie.

Art. 37. 1. W przypadku umowy o kredyt konsumencki zawartej na czas określony, przez cały czas jej obowiązywania, konsument ma prawo do otrzymania, na wniosek, w każdym czasie bezpłatnie harmonogramu spłaty.

2. Harmonogram, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) określenie terminu, wysokości raty kredytu z wyodrębnieniem jej poszczególnych składników, w szczególności kapitału, odsetek oraz wszelkich innych kosztów kredytu, które konsument zobowiązany jest ponieść;
- 2) w przypadku umów o kredyt konsumencki, które przewidują możliwość zmiany stopy oprocentowania lub wszelkich innych kosztów kredytu - informacje, że dane zawarte w harmonogramie obowiązują do momentu zmiany stopy oprocentowania lub wszelkich innych kosztów kredytu składających się na wysokość raty kredytu.

Art. 38. 1. W czasie obowiązywania umowy o kredyt konsumencki w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym konsument otrzymuje na trwałym nośniku wyciąg z tego rachunku, który w szczególności zawiera:

- 1) wskazanie okresu objętego wyciągiem;
- 2) informację o saldzie z poprzedniego wyciągu z rachunku;
- 3) kwoty i daty operacji dokonywanych na rachunku w okresie objętym wyciągiem;
- 4) informację o dacie przesłania poprzedniego wyciągu z rachunku;
- 5) stopę oprocentowania;
- 6) informację o wysokości pobranych opłat;
- 7) informację o kwocie minimalnej wymagalnej spłaty, o ile umowa ją przewiduje.

2. W przypadku zmiany wysokości stopy oprocentowania lub wysokości opłat w czasie obowiązywania umowy, o której mowa w ust. 1, konsument przed jej dokonaniem otrzymuje na trwałym nośniku informację o zmianie wysokości stopy oprocentowania lub wysokości opłat.

3. Informacja, o której mowa w ust. 2, zawiera szczegółowe określenie terminu zmiany stopy oprocentowania i wysokości raty kredytu po dokonanej zmianie.

4. Strony mogą w umowie określić inny, niż wskazany w ust. 2, sposób informowania konsumenta o zmianie wysokości stopy oprocentowania kredytu konsumenckiego jeżeli zgodnie z umową, o której mowa w ust. 1, wysokość stopy oprocentowania kredytu uzależniona jest od wysokości stopy referencyjnej.

Art. 39. Jeżeli znaczne przekroczenie salda na rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym konsumenta utrzymuje się dłużej niż jeden miesiąc, konsument otrzymuje na trwałym nośniku informację o wysokości tego przekroczenia oraz dane określone w art. 30 ust. 1 pkt 6 i 10.

Art. 40. 1. W przypadku zmiany całkowitej kwoty kredytu, w czasie obowiązywania umowy o kredyt konsumencki, konsument zobowiązany jest do przedstawienia na żądanie kredytodawcy dokumentów i informacji dotyczących jego aktualnej sytuacji finansowej.

2. W przypadku znacznego zwiększenia całkowitej kwoty kredytu kredytodawca zobowiązany jest do przeprowadzenia ponownej oceny ryzyka kredytowego konsumenta, zgodnie z art. 9.

Art. 41. 1. Weksel lub czek konsumenta wręczony kredytodawcy w celu spełnienia lub zabezpieczenia świadczenia wynikającego z umowy o kredyt konsumencki powinien zawierać klauzulę „nie na zlecenie” lub inną równoznaczną.

2. W razie przyjęcia przez kredytodawcę weksla lub czeku niezawierającego klauzuli „nie na zlecenie” i przeniesienia takiego weksla lub czeku na inną osobę, kredytodawca zobowiązany jest do naprawienia poniesionej przez konsumenta szkody w związku z zapłatą na rzecz posiadacza weksla lub czeku.

3. Przepis ust. 2 stosuje się również, gdy weksel lub czek znalazł się w posiadaniu innej osoby wbrew woli kredytodawcy.

4. Kredytodawca zobowiązany jest niezwłocznie po spełnieniu przez konsumenta świadczenia wynikającego z umowy o kredyt konsumencki zwrócić weksel konsumentowi.

Art. 42. 1. Konsument ma prawo, w każdym czasie bez dodatkowych opłat, wypowiedzieć umowę o kredyt odnawialny; strony mogą w umowie określić termin wypowiedzenia tej umowy, który nie może być jednak dłuższy niż jeden miesiąc.

2. Kredytodawca ma prawo na trwałym nośniku wypowiedzieć umowę o kredyt odnawialny; strony mogą w umowie określić termin wypowiedzenia tej umowy, który nie może być jednak krótszy niż dwa miesiące.

Art. 43. 1. Kredytodawca ma prawo na trwałym nośniku wypowiedzieć umowę o kredyt odnawialny w przypadku nie dotrzymania przez konsumenta zobowiązań dotyczących

warunków udzielenia tego kredytu określonych w umowie oraz negatywnej oceny ryzyka kredytowego konsumenta.

2. Kredytodawca zobowiązany jest do poinformowania konsumenta o przyczynach wypowiedzenia nie później niż przed upływem terminu tego wypowiedzenia.

Art. 44. 1. Wyłączenie lub ograniczenie zarzutów przysługujących konsumentowi w razie przelewu wierzytelności z umowy o kredyt konsumencki jest bezskuteczne.

2. Kredytodawca zawiadamia konsumenta na trwałym nośniku o przelewie wierzytelności, chyba że konsument nadal ma spełniać świadczenie do rąk kredytodawcy.

Art. 45. 1. W przypadku naruszenia przez kredytodawcę art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 1 pkt 1 - 8, 10, 11, 14 - 17 i art. 31 - 33, konsument, po złożeniu kredytodawcy pisemnego oświadczenia, zwraca kredyt bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy, z zastrzeżeniem ust. 5, w terminie i w sposób ustalony w umowie.

2. Jeżeli kredytodawca w umowie nie określił zasad i terminów spłaty kredytu, konsument zwraca kredyt w równych ratach, płatnych co miesiąc, od dnia zawarcia umowy.

3. Jeżeli umowa o kredyt konsumencki nie przewiduje terminu spłaty kredytu, konsument zwraca kredyt w terminie:

- 1) pięciu lat - w przypadku kredytów konsumenckich do wysokości 80 000 zł;
- 2) dziesięciu lat - w przypadku kredytów konsumenckich powyżej 80 000 zł.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, konsument ponosi koszty ustanowienia zabezpieczenia kredytu przewidziane w umowie.

5. Roszczenie, o którym mowa w ust. 1, ulega przedawnieniu z upływem jednego roku od dnia wykonania umowy.

Art. 46. 1. W przypadku naruszenia przez kredytodawcę art. 35, konsument, po złożeniu kredytodawcy pisemnego oświadczenia, zwraca kredyt bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy, z zastrzeżeniem ust. 2, za okres 4 lat poprzedzających dzień złożenia tego oświadczenia i w sposób ustalony w umowie.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, konsument ponosi koszty ustanowienia zabezpieczenia kredytu przewidziane w umowie.

3. Roszczenie, o którym mowa w ust. 1, ulega przedawnieniu z upływem jednego roku od dnia wykonania umowy.

Art. 47. Postanowienia umowne nie mogą wyłączać ani ograniczać uprawnień konsumenta przewidzianych w ustawie, także w razie dokonania wyboru prawa obcego. W takich przypadkach stosuje się przepisy ustawy.

Rozdział 4

Spłata kredytu przed terminem

Art. 48. 1. Konsument ma prawo w każdym czasie do spłaty całości lub części kredytu przed terminem określonym w umowie.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, konsument powinien poinformować kredytodawcę o zamiarze spłaty kredytu przed terminem określonym w umowie przed jej dokonaniem.

3. Kredytodawca nie może uzależnić wcześniejszej spłaty kredytu od jego poinformowania przez konsumenta.

Art. 49. W przypadku, o którym mowa w art. 48 ust. 1, całkowity koszt kredytu ulega obniżeniu proporcjonalnie do okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy licząc od momentu spłaty kredytu przed terminem.

Art. 50. 1. Kredytodawca może zastrzec w umowie prowizję za spłatę kredytu przed terminem, pod warunkiem, że ta spłata przypada na okres, w którym stopa oprocentowania kredytu jest stała, a kwota spłacanego w okresie dwunastu kolejnych miesięcy kredytu jest wyższa niż trzykrotność przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, z grudnia roku poprzedzającego rok spłaty kredytu.

2. Prowizja za spłatę kredytu przed terminem nie może przekraczać 1 % spłacanej części kredytu, jeżeli okres między datą spłaty kredytu a terminem spłaty kredytu przekracza jeden rok.

3. W przypadku gdy okres, o którym mowa w ust. 2, nie przekracza jednego roku, prowizja za spłatę kredytu przed terminem nie może przekraczać 0,5 % spłacanej części kwoty kredytu.

4. Prowizja, o której mowa w ust. 1 - 3, nie może być wyższa niż wysokość odsetek, które konsument zobowiązany byłby zapłacić w okresie między spłatą kredytu przed terminem, a uzgodnionym terminem zakończenia umowy, a także nie może być wyższa niż bezpośrednio koszty kredytodawcy związane z tą spłatą.

Art. 51. Prowizja za spłatę kredytu przed terminem nie przysługuje kredytodawcy w przypadku umów:

- 1) kredytu w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym;
- 2) w których spłata została dokonana zgodnie z umową ubezpieczenia zawartą w celu zabezpieczenia spłaty kredytu.

Art. 52. Kredytodawca zobowiązany jest do rozliczenia z konsumentem kredytu w terminie 14 dni od dnia dokonania wcześniejszej spłaty kredytu w całości.

Rozdział 5

Odstąpienie od umowy przez konsumenta

Art. 53. 1. Konsument ma prawo, bez podania przyczyny, do odstąpienia od umowy o kredyt konsumencki w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy.

2. Jeżeli umowa o kredyt konsumencki nie zawiera elementów określonych w art. 30, konsument może odstąpić od umowy o kredyt konsumencki w terminie 14 dni od dnia dostarczenia wszystkich elementów wymienionych w art. 30.

3. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy zobowiązany jest przy zawarciu umowy wręczyć konsumentowi na trwałym nośniku wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy, z oznaczeniem swojego imienia, nazwiska (nazwy) i adresu zamieszkania (siedziby).

4. Termin do odstąpienia od umowy jest zachowany, jeżeli konsument przed jego upływem złoży pod wskazany przez kredytodawcę lub pośrednika kredytowego adres oświadczenie o odstąpieniu od umowy.

5. Dla zachowania terminu, o którym mowa w ust. 4, wystarczające jest wysłanie oświadczenia przed jego upływem.

Art. 54. 1. Konsument nie ponosi kosztów związanych z odstąpieniem od umowy o kredyt konsumencki, z wyjątkiem odsetek za okres od dnia wypłaty kredytu do dnia spłaty kredytu.

2. Konsument zwraca niezwłocznie kredytodawcy kwotę udostępnionego kredytu wraz z odsetkami, o których mowa w ust. 1, nie później niż w terminie 30 dni od dnia złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 53 ust. 3.

3. Dniem spłaty kredytu jest dzień przekazania środków pieniężnych kredytodawcy przez konsumenta.

4. W przypadku odstąpienia od umowy, o którym mowa w art. 53, kredytodawcy nie przysługują żadne inne opłaty z wyjątkiem bezzwrotnych kosztów poniesionych przez niego na rzecz organów administracji publicznej oraz opłat notarialnych.

Art. 55. Jeżeli z umową o kredyt związana jest usługa dodatkowa świadczona przez kredytodawcę lub osobę trzecią - na podstawie umowy między tą osobą a kredytodawcą - w przypadku skorzystania przez konsumenta z prawa do odstąpienia od umowy o kredyt - odstąpienie to jest skuteczne także wobec umowy o usługę dodatkową.

Art. 56. 1. W przypadku odstąpienia przez konsumenta od umowy o kredyt wiązany, jeżeli spełnienie świadczenia przez kredytodawcę ma nastąpić na rzecz sprzedawcy lub usługodawcy, od którego konsument nabył towar lub usługę, konsument może odstąpić od umowy o kredyt konsumencki przez złożenie kredytodawcy lub pośrednikowi kredytowemu oświadczenia, o którym mowa w art. 53 ust. 3.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, sprzedawca lub usługodawca jest zobowiązany do zwrotu kredytodawcy spełnionego na jego rzecz świadczenia.

3. Kredytodawca przedstawia sprzedawcy lub usługodawcy kopię oświadczenia, o którym mowa w art. 53 ust. 3, wraz z żądaniem zwrotu kredytu.

4. Konsument zobowiązany jest do zwrotu kredytodawcy odsetek należnych mu od dnia wydania towaru przez sprzedawcę lub rozpoczęcia świadczenia usług przez usługodawcę do dnia złożenia przez konsumenta oświadczenia, o którym mowa w art. 53 ust. 3, nie później jednak niż w terminie 30 dni od dnia złożenia tego oświadczenia.

5. W przypadku, gdy towar został wydany konsumentowi przed upływem terminu do odstąpienia od umowy o kredyt konsumencki, a konsument skorzystał z tego prawa, sprzedawca zachowuje roszczenie o zapłatę przez konsumenta ceny, chyba że konsument

niezwłocznie zwróci towar, a sprzedawca go przyjmie; w takim przypadku umowa o nabycie towaru wygasa. Warunki dotyczące przyjęcia przez sprzedawcę towaru określa umowa między sprzedawcą a konsumentem. W przypadku umowy o świadczenie usług konsument powinien zwrócić usługodawcy wynagrodzenie za świadczoną usługę.

6. Strony mogą postanowić, że wydanie towaru lub rozpoczęcie świadczenia usługi może nastąpić po upływie terminu odstąpienia od umowy o kredyt konsumencki, o którym mowa w art. 53 ust. 1.

7. Zakazane jest uzależnianie prawa do odstąpienia od umowy o kredyt konsumencki od zwrotu towaru przez konsumenta.

8. W przypadku odstąpienia konsumenta od umowy o kredyt wiązany, jeżeli spełnienie świadczenia przez kredytodawcę ma nastąpić na rzecz konsumenta, stosuje się przepisy art. 53 i 54.

Art. 57. Jeżeli konsument skorzystał z przyznanego mu, na podstawie odrębnych przepisów, prawa do odstąpienia od umowy na nabycie określonego towaru lub usługi, to odstąpienie konsumenta od tej umowy jest skuteczne także wobec umowy o kredyt wiązany.

Art. 58. 1. W przypadku odstąpienia od umowy o kredyt konsumencki zawartej na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa stosuje się przepisy niniejszego rozdziału.

2. Jeżeli umowa o kredyt wiązany została zawarta na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa, do odstąpienia od tej umowy stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny.

Art. 59. 1. Jeżeli sprzedawca lub usługodawca nie wykonał lub nienależycie wykonał zobowiązanie wobec konsumenta, a żądanie przez konsumenta wykonania tego zobowiązania nie było skuteczne, konsumentowi przysługuje prawo dochodzenia swoich roszczeń o wykonanie tego zobowiązania od kredytodawcy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, odpowiedzialność kredytodawcy jest ograniczona do wysokości udzielonego konsumentowi kredytu.

Rozdział 6

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 60. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz. 275) w art. 138c:

- 1) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kto w zakresie działalności swojego przedsiębiorstwa zawiera z konsumentem umowę o kredyt konsumencki z rażącym naruszeniem wymagań dotyczących informacji przekazywanych konsumentowi przed zawarciem umowy lub treści umowy albo z pominięciem obowiązku doręczenia jej dokumentu, podlega karze grzywny.”;

2) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Tej samej karze podlega, kto zawierając z konsumentem umowę o kredyt konsumencki nie dopełnia obowiązku oceny ryzyka kredytowego.”;

3) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Kto w reklamach dotyczących kredytu konsumenckiego zawierających dane dotyczące kosztu kredytu konsumenckiego, nie podaje:

- 1) stopy oprocentowania kredytu wraz z wyodrębnieniem opłat uwzględnianych w całkowitym koszcie kredytu,
- 2) całkowitej kwoty kredytu,
- 3) rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, podlega karze grzywny.”.

Sformatowano: Wcięcie: Z lewej: 1,25 cm, Wysunięcie: 0,5 cm

Art. 61. W ustawie z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 1, poz. 2, z późn. zm. ⁶⁾) w art. 29 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do umów o kredyt konsumencki zawieranych przez kasy stosuje się przepisy ustawy z dnia 2010 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr , poz.).”.

Art. 62. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm. ⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6a w ust. 1 w pkt 1 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) zawieraniu i zmianie umów kredytu konsumenckiego w rozumieniu ustawy z dnia 2010 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr , poz.),”;

2) art. 78a otrzymuje brzmienie:

„Art. 78a. Przepisy ustawy stosuje się do umów kredytu i pożyczki pieniężnej, zawieranych przez bank zgodnie z przepisami ustawy z dnia 2010 r. o kredycie konsumenckim, w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie.”;

3) w art. 105:

a) w ust. 1 po pkt 1c dodaje się pkt 1d i 1e w brzmieniu:

„1d) na zasadzie wzajemności - kredytodawcom, o których mowa w ustawie z dnia 2010 r. o kredycie konsumenckim, w zakresie w jakim informacje te są niezbędne do oceny ryzyka kredytowego, o której mowa w art. 9 ustawy z dnia 2010 r. o kredycie konsumenckim,
1e) na zasadzie wzajemności - kredytodawcom, mającym siedzibę na terytorium jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej w zakresie w jakim informacje te są niezbędne do oceny ryzyka kredytowego, o której mowa w art. 9 ustawy z dnia 2010 r. o kredycie konsumenckim,”

b) w ust. 4 dodaje się pkt 3 i 4 w brzmieniu:

„3) na zasadzie wzajemności - kredytodawcom, o których mowa w ustawie z dnia 2010 r. o kredycie konsumenckim, informacji stanowiących tajemnicę bankową w zakresie w jakim informacje te są niezbędne do oceny ryzyka kredytowego, o której mowa w art. 9 tej ustawy,
4) na zasadzie wzajemności - kredytodawcom, mającym siedzibę na terytorium jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej, informacji stanowiących tajemnicę bankową w zakresie w jakim informacje te są niezbędne do oceny ryzyka kredytowego, o której mowa w art. 9 ustawy z dnia 2010 r. o kredycie konsumenckim.”

c) ust. 4d otrzymuje brzmienie:

„4d. Instytucje, utworzone zgodnie z ust. 4, mogą udostępniać instytucjom finansowym, będącym podmiotami zależnymi od banków, informacje o zobowiązaniach powstałych z tytułu umów związanych z wykonywaniem czynności bankowych, jeżeli umowy te zawierają klauzule informujące o możliwości przekazania danych do tych instytucji finansowych. Wymóg posiadania klauzul informujących nie dotyczy kredytodawców w rozumieniu ustawy z dnia 2010 r. o kredycie konsumenckim, będących podmiotami zależnymi od banków.”

Art. 63. W ustawie z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz. U. Nr 22, poz. 271, z późn. zm⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 16a dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Przepisów ustawy nie stosuje się do odstąpienia od umów o kredyt konsumencki zawartej na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa.”;

2) w art. 16b dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Obowiązek określony w ust. 1 uważa się za spełniony, jeżeli przedsiębiorca przekazał konsumentowi właściwy formularz informacyjny, o którym mowa odpowiednio w art. 14 ust. 1 lub 19 ust. 1, ustawy z dnia 2010 r. o kredycie konsumenckim.”

Art. 64. W ustawie z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. Nr 197, poz. 1661, z późn. zm.⁷⁾) w art. 16 w ust. 1 w pkt 1 lit. i otrzymuje brzmienie:

„i) art. 58 ustawy z dnia 2010 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr , poz.);”

Art. 65. W ustawie z dnia z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. Nr 81, poz. 530) w art. 2 w ust. 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) „umowie o kredyt konsumencki” - rozumie się przez to umowę, o której mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 2010 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr , poz.);”.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 66. 1. Do umów zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Konsument ma prawo do otrzymywania informacji na podstawie art. 36, 38, 42-44, w przypadku umów o kredyt odnawialny zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy oraz w przypadku zmiany tych umów.

Art. 67. Traci moc ustawa z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 100, poz. 1081, z późn. zm.⁸⁾).

Art. 68. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy 2008/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylająca dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz. Urz. UE L 133 z 22.05.2008, str. 66).

Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń, ustawę z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe, ustawę z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny, ustawę z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary oraz ustawę z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 157, poz. 1119, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056, z 2009 r. Nr 13, poz. 69, Nr 42, poz. 341, Nr 77, poz. 649, Nr 78, poz. 659, Nr 165, poz. 1316, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 201, poz. 1540 i Nr 223, poz. 1176 oraz z 2010 r. Nr 44, poz. 252, Nr 81, poz. 530 i Nr 126, poz. 853.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751 i Nr 157, poz. 1040, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983 i Nr 114, poz. 1191, z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733, Nr 130, poz. 1450 i Nr 145, poz. 1638, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 141, poz. 1176, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592 i Nr 124, poz. 1151, z 2004 r. Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 162, poz. 1692, Nr 172, poz. 1804 i Nr 281, poz. 2783, z 2005 r. Nr 48, poz. 462, Nr 157, poz. 1316 i Nr 172, poz. 1438, z 2006 r. Nr 133, poz. 935 i Nr 164, poz. 1166, z 2007 r. Nr 80, poz. 538, Nr 82,

poz. 557 i Nr 181, poz. 1287, z 2008 r. Nr 116, poz. 731, Nr 163, poz. 1012, Nr 220, poz. 1425 i 1431 i Nr 228, poz. 1506, z 2009 r. Nr 42, poz. 341 i Nr 79, poz. 662 oraz z 2010 r. Nr 40, poz. 222.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 144, poz. 1204, z 2003 r. Nr 84, poz. 774 i Nr 188, poz. 1837, z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 116, poz. 1204, z 2005 r. Nr 122, poz. 1021, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056 oraz z 2009 r. Nr 201, poz. 1540.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178, Nr 144, poz. 1208, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1385 i 1387 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 60, poz. 535, Nr 65, poz. 594, Nr 228, poz. 2260 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546 i Nr 173, poz. 1808, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 85, poz. 727, Nr 167, poz. 1398 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119, Nr 190, poz. 1401 i Nr 245, poz. 1775, z 2007 r. Nr 42, poz. 272 i Nr 112, poz. 769, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056, Nr 192, poz. 1179, Nr 209, poz. 1315 i Nr 231, poz. 1546, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 42, poz. 341, Nr 65, poz. 545, Nr 71, poz. 609, Nr 127, poz. 1045, Nr 131, poz. 1075, Nr 144, poz. 1176, Nr 165, poz. 1316, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 201, poz. 1540 i Nr 213, poz. 1652 oraz z 2010 r. Nr 40, poz. 226, Nr 81, poz. 530 i Nr 126, poz. 853.

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 101, poz. 1178, z 2001 r. Nr 8, poz. 64 i Nr 100, poz. 1081, z 2002 r. Nr 169, poz. 1387 i Nr 241, poz. 2074, z 2004 r. Nr 68, poz. 623 i Nr 146, poz. 1546, z 2006 r. Nr 183, poz. 1354 oraz z 2009 r. Nr 50, poz. 403 i Nr 127, poz. 1045.

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 191, poz. 1956 i Nr 243, poz. 2442, z 2005 r. Nr 157, poz. 1316, Nr 178, poz. 1479, Nr 180, poz. 1492 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 120, poz. 826, z 2007 r. Nr 75, poz. 492 i Nr 166, poz. 1172, z 2008 r. Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 20, poz. 106, Nr 62, poz. 504, Nr 166, poz. 1317 i Nr 201, poz. 1540 oraz z 2010 r. Nr 81, poz. 530 i Nr 127, poz. 857.

⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 109, poz. 1030, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z Dz. U. 192, poz. 1693 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1316.